

**Ομιλία Ν.Λυγερού
στην εκδήλωση του
Σύλλογου Ατόμων με Αναπηρία Ν. Έβρου
Αλεξανδρούπολη, 3/12/2013**

Χρόνια πολλά...σ' όλους όσους έχουν αυτήν την ημέρα, γιατί το ξεχνάμε. Άκουσα πάρα πολλά πράγματα, θα 'ναι καλύτερο να μη πω την άποψη μου και θα επικεντρωθώ αποκλειστικά στους ανθρώπους. Θα ήθελα να ακούσω περισσότερο ότι τα άτομα, όπως ακούμε συνεχώς, και το βλέπετε εδώ γραμμένο... Φαντάζομαι ότι ο Σταύρος αναφέρεται και στο θέμα του σκηνηκού, όσον αφορά το θεατρικό, άρα σήμερα θα μιλήσω ως σκηνοθέτης. Δεν πρέπει να νομίζουμε ότι μια κακόγουστη παράσταση αποτελεί κάτι το σοβαρό, επειδή έχουμε δίκιο για αυτά που λέμε. Είναι καλό να έχουμε μια ωραία παράσταση. Αυτό που έχει σημασία εδώ είναι το εξής, δεν υπάρχει οικονομική κρίση για τους ανθρώπους μας, και είναι και γελοίο και χυδαίο να λέμε ότι αυτό μπορεί να αποτελέσει μια δικαιολογία. Τα άτομα με αναπηρία ζουν συνεχώς μέσα τη δυσκολία, δεν ζουν στη δυσκολία επειδή τώρα υπάρχουν δυσκολίες. Αν θέλετε πραγματικά να μάθετε μερικά πράγματα, ή να τα μάθετε ακόμα και στον δήμαρχο, είναι πολύ απλό. Να τον βάλετε σ' ένα αναπηρικό καροτσάκι, να κυκλοφορεί μέσα την πόλη. Θα 'ταν καλό να το κάνουμε και με τον κύριο Φωτιάδη, εφ' όσον είναι και οι δύο υποψήφιοι, και να δούμε ποιος, άμα τον βάλουμε στο λιμάνι, θα ξαναβρεί το δημαρχείο ή θα μπορέσει να 'χει πρόσβαση σ' αυτό. Τι εννοώ μ' αυτό. Δεν είναι ανάγκη να εξηγούμε τα πάντα σε μη ειδικούς, αυτό που έχει σημασία είναι τι μπορούμε να κάνουμε. Ακούω ανθρώπους να λένε ότι θα κάνουν ό,τι μπορούν και αυτό είναι απαράδεκτο, γιατί συνήθως μπορούμε λίγα. Αυτό που πρέπει να καθιερώσουμε, αν θέλετε, και μέσω αυτής της ημέρας είναι το εξής. Τα άτομα με αναπηρία μας δείχνουν την ανθρωπιά. Διότι, μια κοινωνία δυσκολεύεται να αποδεχτεί την ύπαρξή τους. Θέλει να μη τα βλέπει, θέλει να θεωρεί ότι είναι μια εξαίρεση. Η Ανθρωπότητα δεν είναι έτσι, δεν τα βάζει στο περιθώριο και έχει ενδιαφέρον, γιατί το βλέπω και με τους φοιτητές μερικές φορές, κάνουν την εξής ερώτηση: "όταν ζεις αυτήν τη ζωή, αν αξίζει να τη ζεις", τόσο απλό. Το ερώτημα δεν το θέτουν φιλοσοφικά, αναρωτιούνται αν έχει κάποιο νόημα. Έχει ενδιαφέρον σαν προσέγγιση, γιατί δείχνει την άγνοια μας στον τομέα και δεν μπορούμε να μπούμε στη θέση τους. Αυτό που δυσκολεύει έναν άνθρωπο δεν είναι η αναπηρία, γιατί αυτό είναι η ζωή του. Αυτό που τον δυσκολεύει είναι συνεχώς να του λένε ότι είναι ανάπηρος, και όχι να του το λένε άμεσα, να του το λένε έμμεσα, δηλαδή να τον δυσκολεύουν με τις κινήσεις που κάνουν. Άρα στην πραγματικότητα για 'μένα τα πράγματα είναι πολύ απλά. Πρέπει να αρχίσουμε πρώτα με τους αθώους. Λέμε ας πούμε ότι είμαστε όλοι ίσοι, αυτό είναι ένα ψέμα, το ξέρουμε εδώ και αιώνες. Στην πραγματικότητα αυτό που έχουμε αποκτήσει είναι να έχουμε τα ίδια δικαιώματα. Αν ήμασταν όλοι ίσοι θα το ξέραμε, θα φαινόταν και θα δεν θα είχαμε ανάγκη να δηλώσουμε καν τα δικαιώματα. Δεν είμαστε όλοι ίσοι. Είναι ακριβώς το ίδιο, θα σας δώσω ένα παράδειγμα πολύ απλό, για να είναι κατανοητό σε όλους. Τα παιδιά. Αν ένας από 'σας θεωρεί ότι μπορεί να πει μπροστά σε όλους μας, σοβαρά, ότι τα παιδιά

είναι ίσα με 'μας, είναι απλώς ότι έχει ένα θέμα, νοητικό. Τα παιδιά έχουν συνεχώς δυσκολίες, διότι δεν ξέρουν ακριβώς πώς λειτουργούν τα πράγματα, και πρέπει να τα προστατεύουμε. Στην Ελλάδα, γιατί μιλάμε συχνά για αυτή την αντιπαράθεση μεταξύ Δύσης και θα 'λεγα Ανατολής, αλλά τουλάχιστον σχεδόν μέση Ανατολή με την Ελλάδα, έχουμε ένα πράγμα πολύ καλό. Δίνουμε μεγάλη σημασία στα παιδιά. Άμα κοιτάξετε κατά μέσο όρο τι ξοδεύει ένας γονέας για τα παιδιά του, θα καταλάβετε ότι είναι πολύ μεγαλύτερο από οποιαδήποτε άλλη χώρα, γιατί δίνουμε μεγάλη σημασία στη συνέχεια. Τι θέλω να πω με το παράδειγμα με τα παιδιά. Τα παιδιά, αν τα λέγαμε άτομα με αναπηρία, δεν ξέρω αν θα το 'παιρναν θετικά, ενώ στην πραγματικότητα, θεσμικά, είναι σ' αυτό το πλαίσιο. Ακόμα και ο ΟΗΕ, αναφερθήκαμε σε αυτό, ανακάλυψε πολύ πρόσφατα ότι υπάρχουν και τα δικαιώματα του παιδιού. Τι θέλω να πω μ' αυτό. Αν περιμένουμε από τα παιδιά να έχουν τις ίδιες ευθύνες με τους ενήλικες, έχουμε ένα πρόβλημα. Άρα στην πραγματικότητα η Ανθρωπότητα τι προβλέπει για τα παιδιά; Προβλέπει ότι πρέπει να τα προστατεύουμε, όπως και να είναι. Όταν βλέπουμε λοιπόν ανθρώπους που ασχολούνται μ' αυτά τα θέματα και προσπαθούν να πούνε ότι είναι τα ίδια, δεν είναι τα ίδια. Έχω δει σε σχολείο να κάνουν δήθεν προετοιμασία για περίπτωση πυρκαγιάς και ξεχνάνε να πούνε ένα πράγμα στα παιδιά, είναι ότι όταν έχει καπνό δεν βλέπεις τίποτα. Άρα το πιο εύκολο θα ήταν να τους κλείσουμε τα μάτια, ενώ στην πραγματικότητα τους κάνουμε προπόνηση με μια σφυρίχτρα και τους λέμε να βγούνε γρήγορα. Το αποτέλεσμα ξέρετε ποιο είναι; Είναι ότι όταν υπάρχει πυρκαγιά σ' ένα σχολείο, έχουμε πάρα πολλά θύματα, γιατί κανένας δεν ξέρει ακριβώς πώς να βγει. Αυτό λοιπόν που έχει σημασία, είναι... ας ασχοληθούμε ο καθ' ένας μ' αυτό που έχει σαν επίπεδο. Το έλεγα και στο ραδιόφωνο, τώρα το λέω και για τους δημοσιογράφους, γιατί μερικές φορές έχουν έναν εύκολο ρόλο του τύπου, "κατηγορώ, κατηγορώ, κατηγορώ, κατηγορώ". Κι έλεγα λοιπόν στον φίλο μου δημοσιογράφο, αντί να κατηγορείτε με δέκα εκπομπές ότι δεν υπάρχει μια ράμπα, βάλτε μια ράμπα εσείς και βάλτε ένα διαφημιστικό πάνω στη ράμπα. Να τελειώσει το θέμα, δεν θα ακούμε δέκα φορές το ίδιο πράγμα και θα είναι πιο χρήσιμο. Αυτό που θέλω να πω είναι, πρέπει να επικεντρωθούμε σε συγκεκριμένους στόχους, δεν περιμένω τίποτα το ειδικό. Ξέρετε, όταν βλέπω διαφημίσεις για την Ελλάδα, όπου βλέπουμε ένα αυτοκίνητο 4x4 και λέει, "οι δρόμοι στην Ελλάδα δεν θ' αλλάξουν, αλλάξτε αυτοκίνητο". Όταν έχουμε φτάσει σ' αυτό το επίπεδο, φαντάζομαι ότι για τα αναπηρικά καροτσάκια θα πρέπει να είναι 4x4, που θα 'χει μεγαλύτερο αποτέλεσμα για να περνάνε πραγματικά όπου θέλουν οι άνθρωποι. Γιατί άμα περιμένετε να αλλάξουμε την πολεοδομία της πόλης για να κυκλοφορούν τα αναπηρικά καροτσάκια, θα περιμένουμε αρκετούς αιώνες, ειδικά στην Ελλάδα. Αυτό βέβαια οφείλεται στην ΔΕΗ, οφείλεται στην ΕΥΔΑΠ, οφείλεται σ' οποιονδήποτε θεωρεί ότι πρέπει να κάνει κάτι το οποίο υποτίθεται είναι χρήσιμο τοπικά. Οι άνθρωποι, το είπατε κι είναι σωστό, είναι δικοί μας, αλλά είμαστε δικοί τους, δεν είναι μόνο δικοί μας. Εμείς το παρουσιάζουμε και το άκουσα και αυτό, ήταν καλό, είναι οι άλλοι και εμείς είμαστε οι άλλοι άλλοι. Στην πραγματικότητα το πρόβλημα μας είναι ότι έχουμε κάποια αναπηρία στο να αντιληφθούμε τον άλλον που έχει μια αναπηρία. Άρα, όταν θα καταφέρουμε να γιορτάσουμε όλοι μαζί αυτήν την ημέρα και να θεωρούμε ότι είναι μια αρχική ημέρα, που πριν δεν υπήρχε, τώρα έχει

κάποιο νόημα, και πραγματικά να ασχοληθούμε με αυτούς τους ανθρώπους χωρίς να κάνουμε κανέναν διαχωρισμό και μέσα στην κοινωνία και μέσα στο πανεπιστήμιο, στο σχολείο... τότε θα καταλάβουμε ότι ανθρώπινα υπάρχει μια διαφορά. Θα σας δώσω ένα παράδειγμα. Σ' ένα μικρό σχολείο, δημοτικό, έπρεπε να κάνουν μαθήματα μ' ένα κοριτσάκι που 'χε αναπηρικό καροτσάκι. Για να μπορεί να χωρέσει το αναπηρικό καροτσάκι δέχτηκε η παιδεία να διαμορφώσει το θρανίο για να χωράει. Το θρανίο ήταν πολύ ωραίο. Τα άλλα παιδιά ήθελα το ίδιο θρανίο. Τι θέλω να σας πω. Θέλω να σας πω ότι όταν ένα παιδάκι ζηλεύει ένα άλλο παιδάκι επειδή αυτό που βλέπει είναι όμορφο, τότε έχετε πετύχει πραγματικά κάτι. Αν θέλετε να κάνετε δεκανίκια που να είναι όμορφα, είναι πολύ απλό το τεστ. Θα πρέπει να είναι τόσο όμορφα, που όταν τα βλέπει κάποιος που δεν τα έχει ανάγκη, να θέλει να τα δοκιμάσει. Αν φτάσετε σ' αυτό το επίπεδο, τότε έχετε πραγματικά βοηθήσει τον άλλον. Το θέμα είναι να μην το υπενθυμίζετε συνεχώς και δυστυχώς σ' αυτό τον τομέα όταν καταφέρνουμε κάτι πρέπει να το λέμε συνεχώς. Ένας δάσκαλος του τομέα μου έμαθε την εξής σκέψη. Λέει, "ξέρεις Νίκο, όταν έχεις ένα προικισμένο παιδί και παίζει μόνο του πιάνο, πέντε χρονών, όταν τελειώνει όλοι χειροκροτούν, το βρίσκουν θαύμα. Όταν έχεις ένα παιδί με νοητική υστέρηση και μετά από μήνες καταφέρνεις να δέσει τα κορδόνια του, δεν υπάρχει κανένας να χειροκροτήσει". Άρα εγώ αυτό που θα ήθελα, τουλάχιστον μια φορά, να χειροκροτήσουμε αυτούς τους ανθρώπους που δεν το παλεύουν μια ζωή, αλλά ζουν μια ζωή της πάλης.

Ευχαριστώ πάλι, να 'στε καλά, και να μας δείχνετε το παράδειγμα.